

Genel puanlama ilkeleri

- Örnek cevaplar yol göstericidir; anlam bakımından doğru ve eş değer her cevap tam puan alır. Ezber cümle aranmaz.
- Her ölçüt ayrı değerlendirilir; ölçütü kısmen karşılayan cevaplara, ilgili notta belirtilen kısmi puan verilir.
- Yanlış bilgi içeren kısım, ilgili ölçütten puan almaz; cevabın doğru olan diğer kısımları ayrıca puanlanır.
- Yazım ve noktalama hataları anlamı bozmuyorsa puan kırılmaz.
- Her sorudaki ölçüt puanlarının toplamı, o sorunun puanına eşittir.

Soru	Başlık	Öğrenme çıktısı	Puan
1	Annemin bir günü	SB.6.1.1	15
2	Asker uğurlaması	SB.6.1.2	15
3	Bayraksız olmaz	SB.6.1.2	15
4	Sorun kimin sorunu?	SB.6.1.3	15
5	Tatbikat tartışması	SB.6.1.3	20
6	Komşular ve denizler	SB.6.2.1	20
TOPLAM			100

SB.6.1.1. Dâhil olduğu grupların ve bu gruplardaki rollerinin zaman içerisinde değişebileceğine ilişkin çıkarım yapabilme

SB.6.1.2. Kültürel bağlarımızın ve millî değerlerimizin toplumsal birliğe etkisini yorumlayabilme

SB.6.1.3. Toplumsal hayatta karşılaşılan sorunlara yönelik çözüm önerilerini müzakere edebilme

SB.6.2.1. Ülkemizin, kıtaların ve okyanusların konum özelliklerini algılayabilme

1

Annemin bir günü

15 PUAN

a) Umay'ın annesinin dâhil olduğu üç grubu ve bu gruplardaki rolünü yazınız. (6 puan)

Örnek cevap: Meslek grubu – öğretmen; aile – evlat (kız) ya da abla; dernek (toplumsal grup) – gönüllü üye.

Puanlama ölçütü	Puan
1. grup-rol	2
2. grup-rol	2
3. grup-rol	2
Madde toplamı	6

b) Bu rollerden birinin doğuştan, birinin sonradan kazanıldığını gerekçesiyle gösteriniz. (4 puan)

Örnek cevap: Evlat ya da abla rolü doğuştandır; biyolojik bağdan gelir. Öğretmenlik sonradan kazanılmıştır; eğitim ve çabayla elde edilmiştir.

Puanlama ölçütü	Puan
Doğuştan rol ve gerekçesi	2
Sonradan rol ve gerekçesi	2
Madde toplamı	4

c) Umay'ın annesinin 12 yaşındayken sahip olduğu rollerin bugünkülerden nasıl farklı olabileceğini açıklayınız. (5 puan)

Örnek cevap: O yaşta öğrenci, arkadaş, belki bir takımda oyuncuydu; öğretmenlik ya da dernek üyeliği gibi roller sonradan, yetişkinlikte eklenmiştir. Evlat ve abla rolleri ise aynı kalmıştır.

Puanlama ölçütü	Puan
12 yaşındaki olası rollerine uygun örnek	2
Sonradan kazanılan rollerin zamanla eklendiği/değiştiğini açıklama	3
Madde toplamı	5

SB.6.1.1. Dâhil olduğu grupların ve bu gruplardaki rollerinin zaman içerisinde değişebileceğine ilişkin çıkarım yapabilme

2

Asker uğurlaması

15 PUAN

a) Gelenek ile görenek arasındaki farkı yazınız. (5 puan)

Örnek cevap: Gelenek, toplumda nesilden nesile aktarılan, kültürel öneme sahip alışkanlıklardır. Görenek, bir şeyi eskiden beri görüldüğü gibi yapma alışkanlığıdır.

Puanlama ölçütü	Puan
Geleneğin tanımı	3
Göreneğin tanımı	2
Madde toplamı	5

b) Bu uğurlamada öne çıkan bir millî değeri gerekçesiyle yazınız. (5 puan)

Örnek cevap: Vatanseverlik; vatani korumaya giden gence toplumun sahip çıkması vatana bağlılığı gösterir.

Puanlama ölçütü	Puan
Vatanseverlik, birlik-beraberlik gibi uygun bir değer	2
Gerekçe	3
Madde toplamı	5

c) Bu tür geleneklerin toplumsal birliğe etkisini yorumlayınız. (5 puan)

Örnek cevap: İnsanları bir araya getirir, aralarındaki bağı güçlendirir; ortak duygular paylaşıldığı için birlik ve beraberlik artar.

Puanlama ölçütü	Puan
İnsanları bir araya getirme / bağları güçlendirme	3
Birlik ve beraberlikle ilişkilendirme	2
Madde toplamı	5

SB.6.1.2. Kültürel bağlarımızın ve millî değerlerimizin toplumsal birliğe etkisini yorumlayabilme

3 Bayraksız olmaz

15 PUAN

a) Maraş halkının tepkisi hangi millî değerlere dayanmaktadır? İki değer yazınız. (6 puan)

Örnek cevap: Vatanseverlik (bayrak sevgisi); özgürlük ve bağımsızlık (hürriyet); birlik ve beraberlik.

Puanlama ölçütü	Puan
1. millî değer	3
2. millî değer	3
Madde toplamı	6

b) Bu olaydan bayrağın millet için anlamıyla ilgili hangi sonuca ulaşırsınız? (5 puan)

Örnek cevap: Bayrak bağımsızlığın ve milletin ortak kimliğinin sembolüdür; millet ona sahip çıkmak için birlikte hareket eder.

Puanlama ölçütü	Puan
Bayrağın bağımsızlık/ortak kimlik sembolü olduğunu belirtme	5
Madde toplamı	5

c) "Kültürel bağlar toplumu birleştirir, millî değerler bu birliği ayakta tutar." ifadesini bu olayla ilişkilendiriniz. (4 puan)

Örnek cevap: Halk ortak inancı ve geçmişiyle (kültürel bağlar) camide bir araya gelmiş, bayrak sevgisi ve hürriyet değeriyle bu birlik bir direnişe dönüşmüştür.

Puanlama ölçütü	Puan
Kültürel bağların halkı bir araya getirdiğini belirtme	2
Millî değerlerin birliği sürdürdüğünü belirtme	2
Madde toplamı	4

SB.6.1.2. Kültürel bağlarımızın ve millî değerlerimizin toplumsal birliğe etkisini yorumlayabilme

4 Sorun kimin sorunu?

15 PUAN

a) Hangi durumlar toplumsal sorundur? Seçiminizi toplumsal sorunun özelliklerini kullanarak gerekçelendiriniz. (8 puan)

Örnek cevap: 2 ve 3. Bu durumlar yalnızca bir kişiyi değil, toplumun tamamını etkiler; huzuru, sağlığı ve yaşam kalitesini düşürür.

Puanlama ölçütü	Puan
2. durumu seçme	2
3. durumu seçme	2
Toplumun tamamını etkileme / huzur, sağlık, yaşam kalitesi gerekçesi	4
Madde toplamı	8

b) Toplumsal sorunların çeşitlenmesine ve yaygınlaşmasına yol açan iki etkeni yazınız. (7 puan)

Örnek cevap: Hızlı nüfus artışı, teknolojik gelişmeler, savaşlar ve çatışmalar.

Puanlama ölçütü	Puan
1. etken	4
2. etken	3
Madde toplamı	7

Kısmi puanlama ve değerlendirme notu

- a maddesinde 1 ya da 4 de seçilirse yanlış seçim başına 1 puan düşülür (madde puanı sıfırın altına inmez).

SB.6.1.3. Toplumsal hayatta karşılaşılan sorunlara yönelik çözüm önerilerini müzakere edebilme

5**Tatbikat tartışması****20 PUAN****a) Bilge'nin görüşünü değerlendiriniz. (5 puan)**

Örnek cevap: Doğru değildir. Tatbikatlar tahliye planını uygulamayı öğretir; afet anında sakin kalmayı ve doğru davranmayı sağlar, hayat kurtarır.

Puanlama ölçütü	Puan
Görüşün yanlış olduğunu belirtme	2
Tatbikatın önemini gerekçe olarak sunma	3
Madde toplamı	5

b) Zehra ve Umut'un önerilerini birleştirerek meclise sunulacak ortak bir öneri yazınız. (7 puan)

Örnek cevap: Önce tüm sınıflara tahliye planı ve toplanma alanı anlatılsın, ardından tatbikatlar daha sık yapılsın.

Puanlama ölçütü	Puan
İki öneriyi birlikte içermek	4
Uygulanabilir ve sıralı bir öneri olma	3
Madde toplamı	7

c) Deprem anında bireyin yapması gereken iki davranışı yazınız. (4 puan)

Örnek cevap: Çök-kapan-tutun hareketini yapmak; sakin kalmak; tahliye planını uygulamak.

Puanlama ölçütü	Puan
1. doğru davranış	2
2. doğru davranış	2
Madde toplamı	4

d) Depremin etkisini azaltmak için devlet düzeyinde alınabilecek bir önlem yazınız. (4 puan)

Örnek cevap: Dayanıklı yapılaşmayı sağlamak, afet risk haritaları hazırlamak, erken uyarı sistemleri kurmak.

Puanlama ölçütü	Puan
Devlet düzeyine uygun önlem	4
Madde toplamı	4

SB.6.1.3. Toplumsal hayatta karşılaşılan sorunlara yönelik çözüm önerilerini müzakere edebilme

6

Komşular ve denizler

20 PUAN

a) Tablodaki yönlerde bulunan kara komşularımızı yazınız. (8 puan)

Örnek cevap: Kuzeybatı/Batı: Yunanistan, Bulgaristan. Kuzeydoğu: Gürcistan. Güneydoğu: İran. Güney: Irak, Suriye.

Puanlama ölçütü	Puan
Kuzeybatı/Batı – Yunanistan ve Bulgaristan	2
Kuzeydoğu – Gürcistan	2
Güneydoğu – İran	2
Güney – Irak ve Suriye	2
Madde toplamı	8

b) Türkiye'yi çevreleyen dört denizi yazınız. (4 puan)

Örnek cevap: Karadeniz, Akdeniz, Ege Denizi, Marmara Denizi.

Puanlama ölçütü	Puan
Karadeniz	1
Akdeniz	1
Ege Denizi	1
Marmara Denizi	1
Madde toplamı	4

c) Deniz komşularımızdan ikisini ve bu ülkelerle hangi deniz üzerinden komşu olduğumuzu yazınız. (4 puan)

Örnek cevap: Karadeniz üzerinden Rusya, Ukrayna, Romanya; Akdeniz üzerinden KKTC, Lübnan, Filistin, Mısır, Libya (herhangi ikisi).

Puanlama ölçütü	Puan
1. ülke ve doğru deniz	2
2. ülke ve doğru deniz	2
Madde toplamı	4

d) Farklı bölgelere komşu olmanın Türkiye'ye sağladığı bir önemi yazınız. (4 puan)

Örnek cevap: Orta Doğu, Kafkaslar, Balkanlar ve Doğu Akdeniz gibi kritik bölgelere komşu olması Türkiye'ye jeopolitik önem kazandırır; ticaret ve ulaşımında avantaj sağlar.

Puanlama ölçütü	Puan
Jeopolitik, ticari ya da ulaşım açısından uygun bir önem	4
Madde toplamı	4

Kısmi puanlama ve değerlendirme notu

- a maddesinde iki ülke istenen hücrelerde yalnızca biri doğru yazılmışsa 1 puan verilir.
- a maddesinde Ermenistan ve Nahçıvan (doğu) tabloda istenmediği için puanlanmaz, puan da kırılmaz.

SB.6.2.1. Ülkemizin, kıtaların ve okyanusların konum özelliklerini algılayabilme